

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

MOST ZA 2030.

KLIMAVIM MOSTOM DO KLIMATSKIH I ENERGETSKIH CILJEVA ZA 2030.

REGULATIVA

BRISEL, BERLIN, VARŠAVA – Podela unutar EU28 ostaju uoči ovonedeljnog sastanka Saveta EU (20.-21. mart) oko ključne teme definisanja klimatske i energetske politike za 2030. **Bloomberg** je preneo da u nacrtu političkog saopštenja sa skupa stoji da se do kraja ove godine pomeri rok za usvajanje strategije za 2030., ali je nemačka ministarka ekologije Barbara Hendricks (foto) pred vikend nagovestila da je dogovor o klimatskom i energetsom paketu moguć već na predstojećem samitu u Briselu. Ona navodi da ga je 15 članica već podržalo. Međutim, u papiru na koji se poziva agencija se ne pominju konkretni ciljevi za 2030., već samo uopšteno konstatuje da novi cilj smanjenja

emisije gasova sa efektom staklene bašte (GHG) mora da bude ambiciozniji od postojeće politike u toj oblasti. "Evropski savet će u junu sagledati efekte ovih mera, kako bi do kraja godine doneo odluku" o klimatskoj i energetske politici, prenosi **Bloomberg**. S druge strane, Poljska – koja je zbog svog velikog energetskeg oslonca na uglj jedan od najglasnijih protivnika usvajanja tri klimatska cilja za 2030. –

najavila je da će njena teza na samitu biti da energija u Evropi ne može da bude skuplja nego što je bilo gde u svetu. Premijer te zemlje Donald Tusk je rekao 11. marta, uoči susreta u Varšavi sa nemačkom kancelarkom Angelom Merkel, da to zahteva preispitivanje postojeće klimatske politike i stavljanje težišta na sprovođenje već dogovorenih EU pravila

liberalizacije energetskeg tržišta. Najzad, prošle nedelje se oglosio i premijer Češke Bohuslav Sobotka (foto desno) stavom njegove Vlade da odluke o izvorima iz kojih će zemlje EU proizvoditi električnu energiju treba da ostanu u kompetenciji individualnih članica, prenosi **ČTK**

ArcelorMittal, Tata call for balance in European climate policy

EU leaders to meet in Brussels on 20-21 March as they look to set an end-of-year deadline for a decision on climate and energy strategy for 2030

LONDON – Evropska industrija teške metalurgije pozvala je u otvorenom pismu EU šefove država i vlada da povrate ravnotežu između energetske, klimatske i industrijske politike, radi očuvanja konkuretnosti ove grane privrede. Evropska konfederacija za gvožđe i čelične industrije (Eurofer) taj zahtev zasniva na konstataciji da Evropa ne sme „sama sebi da nameće unilateralne ciljeve smanjenja emisija ugljendioksida koje niko drugi ne sledi“. Eurofer, između ostalog, predlaže da EU ETS sistem bude izmenjen tako da dozvoli 100% besplatne dozvole sa najefikasnije pogone, bez faktora smanjenja emisija posle 2020, prenosi steeltimesinternational.com

PRAG – Češka Energetska regulatorna kancelarija (ERU) zatražila je od Evropske komisije (EK) da preispita predložene promene češkog zakona o energetici, jer smatra da nisu u skladu sa EU energetsom legislativom, prenosi u sredu agencija **ČTK**. ERU ocenjuje da su predlozi - vezani za promene u načinu organizacije ovog regulatornog tela i pravila i načina odlučivanja o cenama, u suprotnosti sa relevantnim EU direktivama i ugrožavaju nezavisnost energetske tržišta, odnosno garantovanje istih uslova za sve učesnike na tržištu. Predsednica ERU Alena Vitaskova kazala je prošle nedelje da iza predloga stoji namera da se ona ukloni sa tog mesta, kako bi se nekim interesnim grupama omogućilo preuzimanje kontrole nad regulatornim telom. Podnosilac amandmana na zakon, poslanik Milan Urban predložio je, između ostalog, da se uvede rotacioni sistem rukovođenja regulatorom, pri čemu bi funkciju predsednika svake godine preuzimao po jedan od članova Saveta ERU, navodi **ČTK**.

SOFIJA – Bugarska bi mogla oduzeti licence za rad od tri inostrana distributera električne energije ako ne izmire dugovanja državnoj proizvodnoj elektroenergetskoj kompaniji NEK, rekao je u nedelju ministar energije te zemlje. Bugarski energetske regulator prethodno je u petak zatražio od tri glavna distributera struje u toj zemlji, austrijskog EVN i čeških ČEZ i Energo-Pro da u roku od tri dana isplate NEK-u dug od ukupno 318 miliona leva (oko 163 miliona evra). ČEZ i EVN su odbili da priznaju bilo kakav dug uz obrazloženje da NEK - koji je na kraju 2013. imao ukupna dugovanja od preko dve milijarde leva (1,02 mlrd.€) – nije njima platio sredstva investirana u vetro i solarne kapacitete, koja je po zakonu bio dužan. “Ako distributeri ne plate do utorka, biću prinuđen da obavestim vrhovnog tužioca o mogućem krivičnom delu”, kazao je novinarima ministar energije Dragomir Stojnev (foto). “Energetske regulator takođe ima pravo da pokrene postupak za oduzimanje licenci od tri kompanije”, dodao je on. **Reuters**

VAŠINGTON – Američka prenosna i distributivna elektroenergetska mreža podložna je diverzijama koje bi čak i udarom na manje ciljeve mogle izazvati masivne prekide u snabdevanju strujom, utvrdila je Federalna

energetska regulatorna komisija (FERC). Kako 16. marta, prenosi *Wall Street Journal*, FERC je pokrenuo istragu posle lanjskog napada snajperskim hicima na jednu podstanicu u Kaliforniji. Analizom je utvrđeno da čak i napadi manjeg obima mogu da izazovu prekid u napajanju širokih delova SAD u nekoliko nedelja, ili čak meseci. Regulator je u memorandumu dostavljenom administraciji u Vašingtonu opisao “potencijalno opasnom” situaciju vezanu za bezbednost elektroenergetske mreže u SAD. “Uništite devet podstanica i jednog proizvođača transformatora i kompletna elektroenergetska mreža u SAD biće oborena na najmanje 18 meseci, a verovatno i duže”, stoji u dokumentu u koji je uvid imao *WSJ*. “Razmere i posledice toga događaja bile bi bez presedana”, citira berzanski dnevnik Rossa Baldicka, profesora za električni inženjering na Univerzitetu Teksas u Ostinu. FERC je naredio tom sektoru elektroenergetske privrede da do juna ove godine predloži nove standarde za obezbeđenje podstanica.

RIM - Italijanska policija je u utorak, 11. marta preuzela termoelektranu TE na uglj u vlasništvu firme Tirreno Power u mestu Vado Ligure na severozapadu Italije, pošto je sud u Savoni uvažio zahtev tužilaštva za zatvaranje elektrane. Kako je saopštila ekološka grupacija Zelena akcija, tužilaštvo je pokrenulo istragu protiv bivšeg i sadašnjeg direktora TE zbog izazivanja ekološke katastrofe i kaznenog dela sa smrtnim posledicama. Tvrdi da su otrovni gasovi koje je elektrana ispuštala izazvali između 2000. i 2007. godine 442 smrtna slučaja, gotovo 2.000 osoba je lečeno zbog respiratornih i kardiovaskularnih bolesti, a 450 dece zbog napada astme. Utvrđeno je da rad TE nije bio usklađen s pojedinim odredbama o zaštiti prirodne sredine, kao i propusti u sistemu kontrole rada. Pozitivno je u ovom slučaju da je sud u Italiji shvatio da zagađenje ubija ljude, a uvereni smo da ćemo ubuduće taj pristup sve češće videti u Evropi, saopštava Zelena akcija. **ANSA**

STRAZBUR - Evropski parlament izglasao je u sreu zakon kojim uvode oštrija ekološka pravila u oblasti konvencionalnog istraživanja i proizvodnje nafte i gasa, izuzimajući škrljni gas, što se tumači kao pobeda lobija koji predvode Britanija i Poljska - države koje imaju najambicioznije planove u razvoju proizvodnje gasa iz škrljaca. Države članice treba narednih nedelja da daju odobrenje na nova pravila, posle čega će zakon stupiti na snagu. **Reuters**

POSLOVI

FRANKFURT – Energetski kolos RWE saopštio je u nedelju da je u načelu dogovorio prodaju svoje naftne i gasne podfirme RWE Dea dvojici ruskih milijardera, a posao se ceni na preko pet milijardi evra. Druga po vrednosti najveća nemačka kompanija objavila je da je dogovoreno da Fridmanova energetska investiciona grupa LetterOne Energy (L1 Energy) isplati oko 4,5 milijardi evra za RWE Dea i istovremeno preuzme prateća dugovanja u visini od oko 600 miliona evra, što podiže vrednost posla na 5,1 mlrd.€, prenosi **Dow Jones**. L1 Energy je 14 milijardi dolara jak investicioni energetski fond, koji su 2013. formirali ruski tajkuni Mihail Fridman i German Kan od sredstava prikupljenih prodajom njihovih udela u rusko-britanskoj naftnoj kompaniji TNK-BP, ruskom naftnom kolosu Rosnjeft. RWE navodi da ostaje „da se reše neki detalji i posao finalizuje uskoro“. Izvršni direktor nemačke kompanije Peter Terium (na slici desno) rekao je da je ovaj sporazum jedan od glavnih temelja najavljenog strateškog preusmeravanja grupacije“. Fridmanova ponuda za RWE Dea nadmašila je oko 3,5 milijardi evra koliko je nudio Wintershall, nemačka gasna podfirma hemijskog giganta BASF. U 2012., RWE Dea je proizvela oko 2,6 milijardi kubnih metara prirodnog gasa i 2,4 miliona m3 nafte. RWE Dea je, između ostalog, vlasnik većinskog udela u jednom od najvećih gasnih polja u britanskog delu Severnog mora, Breagh.

BERLIN – Izvršni direktor nemačke energetske grupacije E.ON, Johannes Teyssen, upozorio je vlasti u Berlinu na posledice mogućeg poremećaja odnosa sa Rusijom, zbog krize u Ukrajini. "Ne želim da se uplićem u pitanja spoljne politike, ali smatram da smo u poslednjih nekoliko decenija preduzeli veoma odgovornu politiku prema istoku", izjavio je Thyssen za nedeljnik **Der Spiegel** i ilustrovao to činjenicom da danas preko 6.000 nemačkih kompanija aktivno posluje u Rusiji. To partnerstvo ne sme biti nesmotreno ugroženo", konstatovao je on. E.ON je do sada investirao skoro šest milijardi evra u elektrane u Rusiji, čime je postao najveći inostrani snabdevač električne energije u toj zemlji. Ta kompanija je, takođe, veliki uvoznik ruskog gasa za potrebe

svojih elektrana u Nemačkoj i širom Evrope.

BERLIN – Nemačka hemijska grupacija BASF i ruski Gasprom nastavljaju sa sprovođenjem svog swap dogovora o razmeni poslova bez obzira na raspravu o Nemačkoj zavisnosti od ruskog gasa, objavljuje u sredu **Die Welt**. Transakcija se očekuje da bude kompletirana do sredine ove godine, rekao je novinama portparol Wintershall-a, gasne podfirme BASF-a. Dve kompanije su u decembru prošle godine potpisale finalni sporazum o razmeni aktiva podjednakih vrednosti, što je zatim i odobrila Evropska komisija.

TEHERAN - Rusija je sa Iranom postigla preliminarni sporazum da izgradi još najmanje dve nuklearne elektrane u toj zemlji, prenela je agencija Irna. Prema rečima predstavnika Organizacije za nuklearnu energiju Irana, Behruza Kamalvandija, dva nova nuklearna reaktora, snage po 1.000 MW, biće izgrađena u gradu Busher, gde već postoji istoimena nuklearna elektrana, prva na Bliskom istoku, koju su takođe gradili Rusi, javlja **Energynews**.

South Stream
THE PROJECT | ISSA | ABOUT US | NEWS & MEDIA

NEWS

Home > News & Media > Press Releases Contact Us

Saipem Contracted for the Construction of the South Stream Offshore Pipeline

- Total contracts value of approximately 2 billion Euros
- Saipem to construct the first line, shore crossings and associated facilities for all four pipelines

March 14, 2014, Amsterdam (The Netherlands) | South Stream Transport has contracted the Italian company Saipem for the construction of the South Stream Offshore Pipeline. Oleg Aksyutin, CEO of South Stream Transport B.V. and Stefano Bianchi, SVP of Saipem S.p.A signed the contracts in Amsterdam today.

Oleg Aksyutin, CEO of South Stream Transport B.V. and Stefano Bianchi, SVP of Saipem S.p.A signed the contracts in Amsterdam

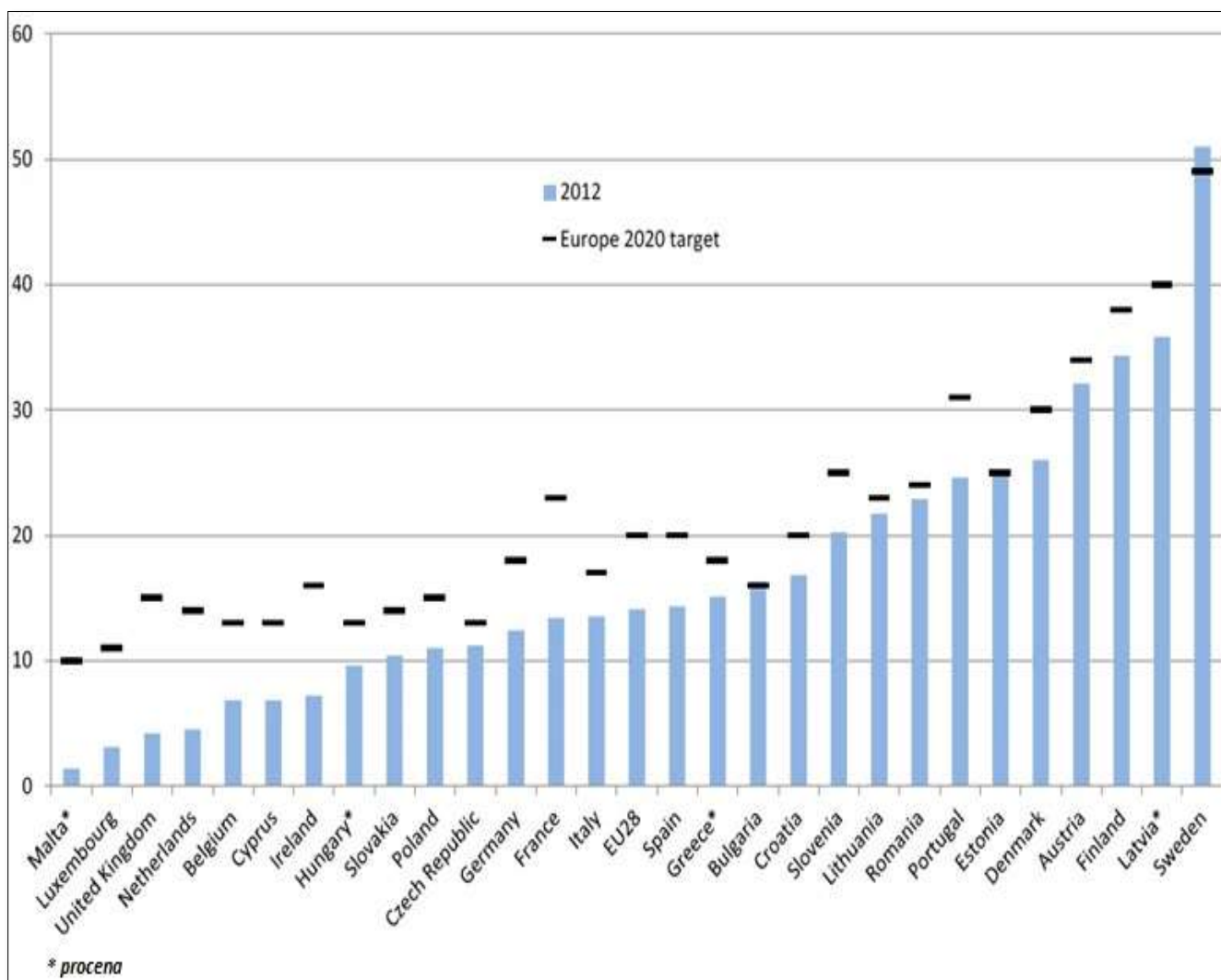
MOSKVA - Firma South Stream transport potpisala je sa italijanskim Saipemom ugovor o izgradnji prve od četiri linije morskog dela gasovoda Južni tok. Vrednost ugovora je dve milijarde evra, prenosi agencija **Prime Tass**, pozivajući se na ruski Gasprom, najvećeg akcionara u South Stream transportu. Prva cev gasovoda bi trebalo da bude puštena u rad 2015. godine, a komercijalne isporuke prirodnog gasa u Evropu planirane su u prvom tromesečju 2016. Puni kapacitet od 63 milijarde kubnih

metara godišnje, trebalo bi da bude dostignuto do 2018.

LONDON, OSLO – Royal Dutch Shell će srezati ove godine kapitalna ulaganja na 37 milijardi dolara, sa lanjskih 46 milijardi i u naredne dve godine prodati poslove ukupne vrednosti 15 milijardi dolara, stoji u četvrtak objavljenom strateškom izveštaju ovog naftnog velikana. Čelnik Shell-a Ben van Beurden rekao je da se radi o “teškim odlukama” vezanim za postizanje potrebne “discipline kapitala i stope povrata”. S druge strane, francuski Total, u sklopu zacrtane politike da se oslobodi manje profitabilnih naftnih i gasnih poslova ukupne vrednosti do 20 milijardi dolara, najavio je prodaju dela svog udela u projektu norveškog naftnog i gasnog polja Gina Krog, prenosi u ponedeljak **Bloomberg**. Agencija navodi da su velike naftne kompanije u celini pod pritiskom investitora da smanje kapitalna ulaganja i koncentrišu se na poslove koji donose veće povrate uloženi sredstava.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

BRISEL - Bugarska, Estonija i Švedska su već dostigla ciljeve za udeo OIE u 2020. (od zacrtanih, redom 16%, 25% i 49%) pokazuju podaci Eurostata sa stanjem na kraju 2012. objavljeni 10. marta. Ukupno je udeo OIE u potrošnji energije u EU28 u 2012. iznosio 14,1%, (cilj 20%) Hrvatska je istovremeno sa 2012. dostigla udeo OIE od 16,8% (20%), Rumunija 22,9% (24%), a Slovenija 20,2% (25%). (Tabela dole: Udeo energije iz OIE po zemlji članici (u % bruto finalne potrošnje energije). **eurostat**)

SOFIJA - Bugarski energetska regulator odredio je 13. marta proizvođačim solarne i vetroenergije novu tarifu od 2,45 leva (\$1,74/1,25 euro) po MWh za pristup prenosnoj mreži. S druge strane, pristup mrežama tri distributivne elektroenergetske kompanije u Bugarskoj – češkim CEZ Bulgaria i Energoi-pro i austrijskom EVN Bulgarias neće biti naplaćivan. Nova tarifa zamenjuje onu iz septembra 2012., koja je morala da bude povučena jer ju je Vrhovni administrativni sud Bugarske u junu prošle godine ocenio kao nezakonitom. Energetska regulator je zbog toga utvrdio šemu refundiranja sredstava naplaćenih od OIE proizvođača putem te osporene tarife. **SeeNews**

BERLIN - Evropska komisija (EK) i nemačka vlada postigli su sporazum oko spornih izuzeća od plaćanja doprinosa za obnovljive izvore energije, koje je Berlin odobravao domaćoj teškoj industriji, saznaje u ponedjeljak, 17. marta **Reuters** iz industrijskih i vladinih izvora te zemlje. „Dogovorili smo se oko skoro svih tačaka“, citira agencija „jednog predstavnika vlade“. Izvori navode da će izuzeće od naknada za OIE biti ograničeno na izvozno osetljive sektore, poput aluminijuma, hemijske i industrije papira i čeličane. Velike kompanije sa potrošnjom iznad 100 gigavat-časova godišnje takođe će skoro u celini biti oslobođeni plaćanja tog nameta. Oko 2.000 velikih potrošača energije u Nemačkoj bilo je oslobođeno plaćanja doprinosa za OIE, ukupne visine 5,1 milijarda evra u 2014. godini, sa kojim je vlada Nemačke subvencionisala ulaganja u OIE uporedo sa faznim gašenjem nuklearnih elektrana u zemlji. OIE namet plaćaju domaćinstva i svi drugi industrijski potrošači, pa je stav Komisije bio da se radi o nedozvoljenoj državnoj pomoći delovima aktera na tržištu. Bez dogovora sa Berlinom, Brisel bi naredio kompanijama da retroaktivno plate doprinose za „zelenu energiju“, a izvori kažu da još nije postignuta saglasnost oko ovog pitanja.

ATINA – Vlada Grčke usvojila je ove nedelje novi zakon kojim značajno menja pravila na tržištu obnovljivih izvora energije, posebno u oblasti solarne energije, gde ukida zabranu na postavljanje novih kapaciteta uvedenu avgusta 2012. Biće određena godišnja kvota podsticajnih tarifa (FIT) za solarne kapacitete od ukupno 250MW kada zakon, kako se očekuje, bude usvojen do kraja ovog meseca. Zakon takođe određuje permanentne retroaktivne rezove (u proseku za 30%) na FIT za postojeće solarne kapacitete i

Vetropark iznad Korinskog zaliva u Grčkoj

istovremeno im produžava ugovore za pet godina. U tom dodatnom periodu od pet godina, proizvođačima iz tih OIE kapaciteta cena proizvedene električne energije plaćaće se po tržišnim tarifama, ili alternativno 80 evra (111 dolara) za MWh, saopšteno je iz grčkog udruženja proizvođača solarne energije HELAPCO, koje je pozdravilo usvajanje novih propisa. **Energia.gr**

BUKUREŠT - Prema poslednjim statističkim podacima u januaru 2014. godine u rumunskom sistemu podsticanja obnovljivih izvora energije nalazilo se ukupno 4.412 MW solarnih, vetroenergetskih i hidroenergetskih projekata i elektrana na biomasu, iako su nove zakonodavne i regulatorne promene blokirale nove investicije. U poslednjih pet godina rumunski sektor OIE narastao je gotovo od nule i zahvaljujući visokim otkupnim cenama struje privukao direktna ulaganja od bezmalo pet milijardi evra. Najveći investitori su češki ČEZ, austrijski Verbund i italijanski Enel. Vlada je prošlog leta odlučila da izmeni sistem subvencionisanja OIE navodeći da bi dalji razvoj ovog sektora previše opteretio račune za električnu energiju koje plaćaju domaćinstva i velika industrija. Vlasti su zato odlučile da smanje iznos otkupnih cena za nove projekte, ali su zadržale rok trajanja podsticaja na 15 godina, u skladu sa aktuelnim zakonom o obnovljivim izvorima energije. *romania-insider*

SUSEDI I REGION JUGOISTOČNE EVROPE

PODGORICA - Ministarstvo ekonomije Crne Gore saopštilo je 13. marta da za gradnju sistema hidroelektrana na Morači nema interesovanja stranih investitora. Predstavnici Ministarstva su obavili razgovore sa više potencijalnih investitora iz Italije, Turske, Azerbejdžana i Kine, kojima je dostavljena odgovarajuća dokumentacija za HE na Morači, ali ni od jednog od njih nakon toga nije dobijena ponuda. "Pa čak ni bilo kakav zahtev za razjašnjenje dostavljene dokumentacije", navodi se u Izveštaju o radu Ministarstva ekonomije za 2013.godinu, koji je Vlada usvojila na sednici u prošli četvrtak. Sistem hidroelektrana na Morači obuhvata četiri elektrane: HE Andrijevo, HE Raslovići, HE Milunovići i HE Zlatica, ukupne instalisane snage 238 MW i procenjene prosečne godišnje proizvodnje 694 GWh.

SEEbiz

SARAJEVO - Vlada Federacije BiH prihvatila je zaduženje FBiH po Sporazumu o zajmu i projektu između banke KfW, Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Javnog poduzeća Elektroprivreda BiH Sarajevo u iznosu od 30 miliona evra za izgradnju HE Janjići. Hidroelektrana instalisane snage 13,3 MW i planirane godišnje proizvodnje 68 GWh gradiće se na reci Bosni na području Zenice, prenosi *Capital.ba*.

SKOPLJE – Stručnjaci Gasproma od nedavno borave u Makedoniji i sa tamošnjim kolegama aktivno rade na razradi sporazuma o izgradnji Južnog toka koji je makedonska vlada potpisala 23. jula prošle godine u

Moskvi, objavio je u sredu skopski dnevnik Kurir. Pozivajući se na vest sa privatnog TV Kanala 5, list prenosi da se sprovode detaljne analize za određivanje rute kraka gasa i troškova investicije. Očekuje se da Gasprom i državno akcionarsko društvo Makedonski energetske resursi (MER) formiraju zajedničku kompaniju za izgradnju ogranka do Makedonije sa udelima od po 50 odsto, piše **Kurir**.

SOFIJA, ANKARA, BUKUREŠT – Bugarska planira gradnju gasovoda prema Turskoj, dok je iz Rumunije odgovoreno da gradnja pod-dunavske spojnice za gasovodne sisteme dveju zemalja posle manjeg kašnjenja ide po planu. Iz ministarstva privrede Turske je 11. marta objavljeno da će grupa eksperata bugarskog ministarstva ekonomije i energije uskoro početi sa turskim kolegama pregovore o gradnji gasovoda između dve države. Planirani gasovod, dužine 114 kilometara, bio bi sagrađen u roku od dve godine, čime bi Bugarska dobila mogućnost alternativnog snabdevanja gasom proizvedenim iz kaspiskog, kao i severnoafričkog regiona koji treba na putu za tržište EU da ide preko Turske. S druge strane, iz Rumunije je saopšteno da će gradnja gasovodnog interkonektora između Rumunije i Bugarske biti

završena najkasnije do sredine aprila. Rumunski gasovodni operator Transgaz, koji s Bulgargasom gradi ovaj segment tzv. južnog EU gasnog koridora, u pisanom odgovoru portalu **SeeNews** navodi se da su radovi kasnili zbog geoloških karakteristika područja i velikih padavina u januaru i martu. Nešto ranije, iz ministarstva privrede u Sofiji je saopšteno da će Bugarska moći tim gasovodom da dobija samo 500 miliona, od planiranih 1,5 milijardi m³ gasa godišnje.

SOFIJA – Bugarska državna gasna kompanija Bulgargas je u ponedeljak, 10. marta podnela bugarskom energetske regulatoru zahtev za smanjenje cena prirodnog gasa za potrošače u zemlji u drugom kvartalu za 2,37%, na 612,80 leva (435,2\$, 313,3€) za 1.000 kubnih metara. Cene gasa u Bugarskoj određuju se na kvartalnoj osnovi, potseća **SeeNews**